

RCB-50/09/KCZK

WYDZIAŁ OPERACYJNY - KRAJOWE CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO RCB

RAPORT SYTUACYJNY nr 12/2009

dotyczy: wystąpienia przypadków zakażeń wirusem typu A/H1N1 u ludzi.

I. Sytuacja epidemiologiczna

W dniu 24 kwietnia 2009 r. Rząd **Meksyku** poinformował o 3 ogniskach grypy wirusowej typu A/H1N1: w dystrykcie federalnym Meksyku, w San Luis Potossi w środkowym Meksyku oraz Mexicali, w pobliżu granicy z USA.

W Meksyku do dnia 26 kwietnia br. potwierdzono oficjalnie 103 przypadki zgonów spowodowanych zakażeniem wirusem typu A/H1N1, ok. 1614 osób jest zarażonych.

W **Stanach Zjednoczonych** Centers for Disease Control and Prevention (CDC) potwierdziło 20 przypadków zakażenia człowieka wirusem grypy wirusowej typu A/H1N1: 7 przypadków wystąpiło w Kalifornii, 8 w Nowym Jorku, po 2 w Kansas i w Teksasie, 1 w Ohio. Ponadto w Nowym Jorku u ok. 100 uczniów jednej ze szkół wystąpiły objawy mogące wskazywać na zakażenie wirusem wirusowej grypy (członków tej szkoły była ostatnio w Meksyku).

Władze **Nowej Zelandii** poinformowały o 10 uczniach, którzy wrócili z wycieczki do Meksyku z objawami mogącymi wskazywać na wirusową grypę. W **Izraelu** i w **Wielkiej Brytanii** stwierdzono po jednym przypadku podejrzenia zakażenia wirusem wirusowej grypy u osób powracających z Meksyku. **Francuski** resort zdrowia informuje o czterech przypadkach podejrzenia zakażenia wirusem, a władze **Hiszpanii** o ośmiu.

Wirus grypy w typy A/H1N1 wyizolowany w Meksyku i USA nie był wcześniej stwierdzany u ludzi i w¹. Wirusy zidentyfikowane w Meksyku i USA są genetycznie identyczne. Wisko przypadków wystąpiło u zdrowych i młodych ludzi. Ze względu na to, że doszło do zakażenia ludzi wirusem pochodzącym od zwierząt oraz biorąc pod uwagę geograficzne rozprzestrzenienie się wirusa, a także nietypowe grupy wiekowe chorych, światowa Organizacja Zdrowia (WHO) nie wyklucza, że może dojść do wybuchu pandemii. Obecnie trwa dochodzenie epidemiologiczne i dalsze badania wirusologiczne zarówno w Meksyku, jak i USA.

WHO informuje, że żadna szczepionka nie chroni konkretnie przed wirusami grypy. Obecnie nie można stwierdzić, na ile ochronę zapewniają stosowane dotychczas szczepionki przeciwko zwykłej grypie.

II. Informacje na temat podjętych działań :

W dniu 25 kwietnia br. WHO zwołała w trybie pilnym naradę ekspertów, mających rozważyć ogłoszenie międzynarodowego stanu zagrożenia w związku z przypadkami zakażenia ludzi grypami.

UE przeprowadziła telekonferencję, w której udział wzięły wszystkie państwa członkowskie. Zgodnie z przygotowanymi zaleceniami niezbędny jest stały monitoring wszelkich ognisk nietypowych chorób o symptomach podobnych do grypy lub zapalenia płuc oraz zapewnienie gotowości do działania w sytuacji powstania pandemii. Według informacji uzyskanej z punktu kontaktowego WHO, w dniu 26 kwietnia br., został wprowadzony **3. stopień zagrożenia (w skali 6-stopniowej) pandemii grypy wiskiej**.

Działania podjęte w państwach, w których wystąpiły przypadki zachorowań oraz w państwach sąsiadach:

Meksyk:

- Rozpoczęto krajową kampanię informacyjną oraz akcję szczepień przeciwko grypie w Mexico City;
- Podjęto decyzję o zamknięciu szkół, muzeów, bibliotek i teatrów w regionach, gdzie pojawiła się choroba.

USA:

- Opracowano i opublikowano informacje na temat konieczności przestrzegania zasad higieny, ze szczególnym uwzględnieniem osób wykazujących objawy grypopodobne;

¹ Z dotychczasowych analiz wynika, że wirus ten jest odporny na amantadyn i rymantadyn, ale wrażliwy na oseltamivir i zanamivir

- Amerykańskie CDC wydają informacje dla podróżujących na temat zwiększonego ryzyka zakażenia wirusem grypy w typie A (H1N1) w południowym Meksyku i Mexico City.

Kanada:

- Agencja ds. Zdrowia Publicznego wydaje zalecenia dla podróżujących, z uwzględnieniem osób, które powróciły z podróży do Meksyku lub zamierzają się udać do tego kraju, informując o konieczności przestrzegania zasad higieny i konieczności zaszczepienia się przeciwko grypie przed wyjazdem.

Chile:

- na podstawie doniesień medialnych w Chile wprowadzono kontrole podróżujących przyjeżdżających z USA i Meksyku na lotnisku.

Rosja, Tajwan, Hongkong

- Zapowiedziano, iż każdy pasażer powracający z Ameryki Północnej z bagażem zostanie poddany kwarantannie.

Japonia

- Na lotnisku w Tokio zamontowano urządzenie do automatycznego pomiaru temperatury ciała pasażerów powracających z Meksyku.

Wiele państw przestrzega swoich obywateli przed podróżowaniem w rejon zagrożone rozprzestrzenieniem się wirusa. Niektóre państwa poinformowały o zaostrzeniu kontroli misa importowanego w Ameryki. Zakaz importu misa z rejonów, w których występuje wirus, wprowadziły Rosja i Serbia.

III. Informacja o działaniach podjętych przez Główny Inspektorat Sanitarny we współdziałaniu z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa:

Główny Inspektorat Sanitarny

1. GIS na bieżąco monitoruje sytuację epidemiologiczną na świecie. Poprzez punkt kontaktowy EWRS (Sieć Wczesnego Ostrzegania i Reagowania) na bieżąco otrzymywane są informacje z Europejskiego Centrum ds. Kontroli i Prewencji Chorób (ECDC) oraz Komisji Europejskiej (EC), które następnie są analizowane i wykorzystywane m.in. do opracowywania materiałów informacyjnych.
2. Przedstawiciel GIS uczestniczył w telekonferencji zorganizowanej przez ECDC i EC, w której wzięli udział przedstawiciele wszystkich państw członkowskich UE.

3. Opracowano informację dotyczącą bieżącej sytuacji (na podstawie danych WHO, CDC, ECDC) oraz informacji dla osób powracających z Meksyku i USA i udających się do tych krajów. Materiał przekazano do wiadomości Głównemu Lekarzowi Weterynarii.
4. GIS poinformował wojewódzkich inspektorów sanitarnych o sytuacji epidemiologicznej i konieczności podjęcia działań w przypadku stwierdzenia podejrzenia zachorowania na grypię u ludzi w Polsce. Dodatkowo przekazano informację o konieczności zwrócenia szczególnej uwagi na podróży powracających z krajów dotkniętych epidemią.
5. GIS podjął działania mające na celu zwołanie w dniu 27 kwietnia 2009 r. Krajowego Komitetu ds. Pandemii Grypy.
6. Opracowano informacje dotyczące grypię (najczęściej zadawane pytania, informacje ogólne), które zamieszczone zostaną na stronie internetowej GIS i przekazane wraz z wytycznymi do działań wszystkim Wojewódzkim Stacjom Sanitarno-Epidemiologicznym.
7. Podjęto działania mające na celu poinformowanie lekarzy o konieczności zwrócenia szczególnej uwagi na osoby, u których wystąpiły objawy grypopodobne, a które powróciły z krajów dotkniętych epidemią. Na podstawie materiałów kanadyjskich opracowano informację dla lekarzy.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa:

1. Monitorowano bieżącą sytuację epidemiologiczną na świecie i w kraju oraz utrzymywano ciągły kontakt i prowadzono wymianę informacji z punktem kontaktowym WHO, MSZ, GIS, GIW, PZH, KGSG, KGPSP oraz innymi służbami odpowiedzialnymi za zabezpieczenie epidemiologiczne (Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, Graniczne Punkty Kontroli Sanitarnej). Gromadzono informacje o skali i zakresie zagrożenia oraz działaniach podejmowanych przez właściwe służby. Opracowano krótkoterminowe prognozy rozwoju sytuacji kryzysowej w oparciu o dostępne informacje.
2. W dniu 25 kwietnia br. opracowano i przesłano do służb podległych i nadzorowanych przez MSWiA oraz do wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego informację GIS ze wstępnym zaleceniem informowania osób powracających z rejonów zagrożonych lub udających się do krajów, gdzie wystąpiły zachorowania na grypię, o niezbadanych rodkach ostroności.
3. Poinformowano kierownictwo Ministerstw, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz RCB o podjętych działaniach i skali zagrożenia.
4. Zwrócono się do wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego o przekazanie informacji odnośnie możliwości odizolowania, obserwacji i transportu osób podejrzanych

- o infekcji wirusem (z uwzględnieniem pasa erów samolotów). Jednocześnie nie zwrócono się z prośbą o dokonanie przeglądu planów reagowania kryzysowego oraz procedur obowiązujących w przypadku epidemii.
- Przekazano do umieszczenia na stronie internetowej MSZ stosownej informacji dla podróżnych.
 - Przygotowano ulotki w języku polskim i angielskim dla osób udających się i wracających z krajów ryzyka z zaleceniami postępowania (treść ulotki została skonsultowana z GIS i punktem kontaktowym WHO).
 - Dokonano aktualizacji wykazów osób oraz niezbędnych danych teleadresowych do wymiany informacji pomiędzy wszystkimi instytucjami (podmiotami) zaangażowanymi w działania związane z możliwą epidemią.
 - W dniu 27 kwietnia 2009 r. w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa odbyło się spotkanie grupy eksperckiej dotyczące koordynacji działań związanych z przygotowaniem na ewentualne zagrożenie epidemiczne w kraju.

Wnioski:

Wirus grypy A ma tendencje do rozprzestrzeniania się. Sytuacja w krajach ryzyka jest stale monitorowana, liczba ofiar oraz zakażonych rośnie. Szczególne znaczenie ma tu fakt, że zachorowania miały miejsce w regionie popularnym turystycznie, a jednocześnie w wielkiej aglomeracji miejskiej. Fakt przenoszenia się wirusa z człowieka na człowieka (wiele spośród osób zakażonych nie miało kontaktu z trzodczelnymi) wskazuje na duże ryzyko przeniesienia wirusa w inne regiony świata przede wszystkim poprzez pasażerów powracających z rejonów rozprzestrzeniania się wirusa.

Niezbędna jest szeroka akcja informacyjna dotycząca zwłaszcza konieczności zachowania szczególnej ostrożności w przypadku wystąpienia objawów grypopodobnych. Należy także rekomendować unikanie wyjazdów do krajów ryzyka.

Szef
Biura Monitorowania i Analiz Zagrożeń
Rządowego Centrum Bezpieczeństwa

dr Przemysław GULA

Załączniki:

- Komunikat prasowy GIS
- Komunikat MSZ dla osób podróżujących w rejonach rozprzestrzeniania się wirusa
- Komunikat RCB

Komunikat GIS (prasowy w PAP):

Główny Inspektor Sanitarny Andrzej Wojtyła poinformował w mediach (PAP), że w Europie i w Polsce nie ma w tej chwili zagrożenia wirus grypy w kraju podejmowane są jednak działania zapobiegawcze, aby nie doszło do zagrożenia bezpieczeństwa. Działania podejmowane są przede wszystkim na lotniskach i dotyczą przede wszystkim pasażerów powracających z Ameryki Południowej i Północnej. Zostały wydane zalecenia, aby stacje sanitarne prowadziły wzmożony nadzór nad lotniskami. Opracowano już ulotki dla pasażerów i są oni informowani, gdzie mają się zgłaszać i co robić w razie gdyby mieli objawy choroby. 27 kwietnia br. o godz. 14.00 ma zebrać się Komitet ds. pandemii grypy, który zajmie się podsumowaniem aktualnej sytuacji epidemiologicznej na świecie (Polska ma opracowany krajowy plan na wypadek pandemii grypy, określający odpowiednie procedury postępowania w takich sytuacjach). W skład komitetu wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia, MSWiA, MSZ, Ministerstwa Rolnictwa, innych resortów oraz jednostek badawczo-rozwojowych i wojska. Sytuację epidemiologiczną na terenie Polski monitoruje na bieżąco Krajowy Punkt Centralny ds. międzynarodowych przepisów zdrowotnych, który wchodzi w skład międzynarodowego systemu bezpieczeństwa zdrowotnego.

Komunikat MSZ . W okresie od lutego do kwietnia br. wykryto na terenie Meksyku kilkanaście lokalnych ognisk nowej, zjadliwej odmiany wirusa grypy, głównie w Dystrykcie Federalnym oraz następujących stanach: Baja California, Hidalgo, Veracruz, Tlaxcala, Chihuahua, San Luis Potosi. W razie pojawienia się symptomów choroby (gorączka, apatia, brak apetytu i napady kaszlu) należy niezwłocznie zgłosić się do lekarza. Należy unikać przebywania w dużych grupach oraz przestrzegać zasad higieny, szczególnie wymogu stosowania maseczek ochronnych.

Obecnie trwa dochodzenie epidemiologiczne i dalsze badania wirusologiczne zarówno w Meksyku, jak i USA. Upřednio nie zanotowano przypadków zakażenia ludzi wirusem grypy typu A/H1N1, obecnie wyizolowanego w Meksyku i USA. Wirusy zidentyfikowane w Meksyku i USA są genetycznie identyczne. Wisko przypadków zachorowań dotyczyło zdrowych i młodych ludzi. Ze względu na geograficzne rozprzestrzenienie się wirusa, a także nietypowe grupy wiekowe, które zostały dotknięte, zaistniała sytuacja, w opinii ekspertów, winna być traktowana ze szczególną uwagą. WHO pozostaje w ścisłym kontakcie z władzami USA, Meksyku i Kanady w celu dokładnego wyjaśnienia sytuacji. Więcej informacji na temat grypy można znaleźć na stronie internetowej GIS w dziale Grypa.

W związku z powyższymi informacjami, Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaleca obywatelom RP zachowanie ostrości podczas podróży w rejonach objętych zagrożeniem. Obywatelom polskim zamierzającym udać się do Meksyku, USA i Kanady, do rejonów, w których występuje zagrożenie, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sugeruje przesunięcie terminu podróży do czasu całkowitego opanowania ognisk epidemii.

Komunikat RCB w związku z wykrytymi na terenie Meksyku i Stanów Zjednoczonych przypadkami zakażenia ludzi wirusem grypy typu A (H1N1), zaleca się zachowanie ostrości podczas podróży do rejonów objętych zagrożeniem. W razie wystąpienia objawów grypopodobnych (np. podwyższona temperatura ciała, osłabienie, brak apetytu i kaszel), należy niezwłocznie skontaktować się z lekarzem. Obywatelom polskim zamierzającym udać się do Meksyku, USA i Kanady, do rejonów, w których występuje zagrożenie, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, sugeruje przesunięcie terminu podróży do czasu całkowitego opanowania ognisk epidemii. Osobom, które mimo wszystko zdecydują się na wyjazd, zaleca się zachowanie szczególnej ostrości.

Ministerstwo Zdrowia w trybie pilnym (na dzisiaj, 25 kwietnia) naradę ekspertów w celu rozważenia ogłoszenia stanu zagrożenia. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, we współpracy z właściwymi instytucjami (GIS, GIW, PZH, SG, wojewódzkimi inspektoratami sanitarnymi oraz wydziałami bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego urzędów wojewódzkich) prowadzi stały monitoring sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem portów lotniczych. Więcej informacji na temat choroby można znaleźć na stronie internetowej Głównego Inspektora Sanitarnego.